

Ivana pl. Zajca 39, 40000 Čakovec, Croatia
www.advega.hr; advega2010@gmail.com
OIB 47022126293
Reg. br. 20001070
IBAN: HR7023400091116039065

Pregled rada kroz 2023. godinu

VEGA
astronomsko
društvo

Tradicionalni krijes uz zvjezdarnicu

Mjesni odbor Savska Ves i ove je godine organizirao tradicionalno paljenje vuzmenke na livadi uz zvjezdarnicu. Tim povodom članovi AD Vega otvorili su zvjezdarnicu za zainteresirane mještane ali su astronomska promatranja izostala radi naoblake. Unatoč lošem vremenu, iskoristili smo priliku za druženje, a predsjedniku MO Savska Ves, Srećku Vranoviću, zahvaljujemo na tradicionalno dobrom gostoprimstvu!

AD Vega na Kolegiju gradonačelnika i načelnika o svjetlosnom onečišćenju

Kako bi se gradonačelnici, načelnici i ostali zainteresirani upoznali s osnovnim odredbama zakona i njegovim ograničenjima, ali i principima kontrole svjetlosnog onečišćenja kojima se štiti zdravlje i privatnost stanovništva te smanjuje negativan utjecaj na ekosustav uz poboljšanje sigurnosti u prometu, ispred Astronomskog društva Vega organizirano je predavanje u sklopu Kolegija gradonačelnika i načelnika u Međimurskoj županiji. S promjenama i obavezama predstavnike jedinica lokalne samouprave upoznao je predsjednik AD Vega Zoran Novak, a predavanje je organizirano u suradnji sa udrugom za zaštitu noćnog neba "Naše nebo" te Borisom Štromarom, članom radne skupine pri Ministarstvu gospodarstva i održivog razvoja koja je radila na donošenju Zakona i novih pravilnika. Prisutni na kolegiju su tom prigodom istaknuli brojne probleme s kojima se susreću u zajednici, ponajviše vezano uz javnu rasvjetu i zahtjeve građanstva, pa je očigledno da je problematika svjetlosnog onečišćenja još uvijek poprilična nepoznanica za javnost. S tim ciljem, AD Vega će nastaviti raditi na senzibilizaciji javnosti.

Godišnja skupština HAS-a i “10 dana astronomije” u Daruvaru

U Daruvaru je i ove godine organizirana manifestacija “10 dana astronomije”. Uz susret astronomskih društava s područja Hrvatske održana je i godišnja skupština Hrvatskog astronomskog saveza. Među točkama dnevnog reda našla se i ona predložena od strane AD Vega vezana uz prijedloge poboljšanja suradnje Saveza te udruga, a temeljem rasprave koja je uslijedila vjerujemo da će se dogovoreno uskoro i realizirati. Nakon skupštine HAS-a uslijedilo je druženje i razmjena ideja s članovima ostalih astronomskih društava, a u povratku je posjećena i zvjezdarnica Apollo u mjestu Sveti Đurađ kod Virovitice.

U posjetu – otvorenje zvjezdarnice u Križevcima

Prigodnom svečanošću održanom u četvrtak, 20. travnja, uz brojne uzvanike iz javnog, političkog i društvenog života, u Križevcima je otvorena nova moderna zvjezdarnica. Na poziv astronomskog društva Perzeidi koje upravlja novom zvjezdarnicom, članovi AD Vega otputovali su u Križevce kako bi razgledali novi objekt pod impozantnom petmetarskom kupolom, ali i saznali više o novom teleskopu promjera primarnog zrcala 40 centimetara. Predsjednik AD Vega Zoran Novak tom prigodom je kolegama u ime društva za useljenje poklonio astro-fotografiju, a posjet je iskorišten i za razmjenu iskustva te informiranje o križevačkom projektu i njegovoj realizaciji.

Radionica astrofotografije u Graditeljskoj školi Čakovec

Graditeljska škola Čakovec imala je u sklopu nastavnih predmeta „Medijski projekti“ i „Kreativna fotografija“ priliku ugostiti predsjednika astronomskeg društva „Vega“ Zorana Novaka koji je dašak svog znanja o astrofotografiji pokušao prenijeti na radoznale učenike i nastavnike. Sami projekt astrofotografije u GŠČ-u odvio se u srijedu 26.4., a osmislio ga je učenik Jan Novak koji je organizirao cjelokupni događaj, od uvodnog predavanja o temi do kasnijeg fotografiranja Sunca ispred škole

Za predavanje Željka Ivezića tražila se stolica više

U utorak, 09. svibnja, u sklopu 1. STE(A)M Festivala te projekta “Sunce – naša zvijezda” u multimedijalnoj dvorani TICM-a Međimurje održano je predavanje astrofizičara dr.sc. Željka Ivezića “Zvezdarnica Vera Rubin i tamna strana svemira”, a zbog velikog interesa od skoro sedamdesetak zainteresiranih, u dvorani se tražila stolica više. U Čakovec su došli i članovi astronomskih društava iz Koprivnice i Varaždina, a predavanju su prisustvovali i ravnatelj Tehničke Škole Čakovec Dražen Blažeka, načelnik Općine Štrigova Stanislav Rebernik, djelatnici Javne ustanove za razvoj Međimurske županije REDEA te TICM-a, kao i brojni građani. Bila je to prilika da gosta i pobliže upoznamo s Međimurjem pa je organiziran i posjet Riznici Međimurja te čakovečkoj zvezdarnici, a preko oceana otišli su međimurski suveniri

Vrtićki mališani posjetili zvezdarnicu

U sklopu projekta “Sunce – naša zvijezda” mališani iz dječjeg vrtića “Loptica” Čakovec posjetili su čakovečku zvezdarnicu. Kroz teleskop je zavirilo njih dvadesetak u pratnji roditelja i odgojiteljica, a sve o planetima, Suncu i sunčevom sustavu ispričao im je Zoran Novak, predsjednik udruge.

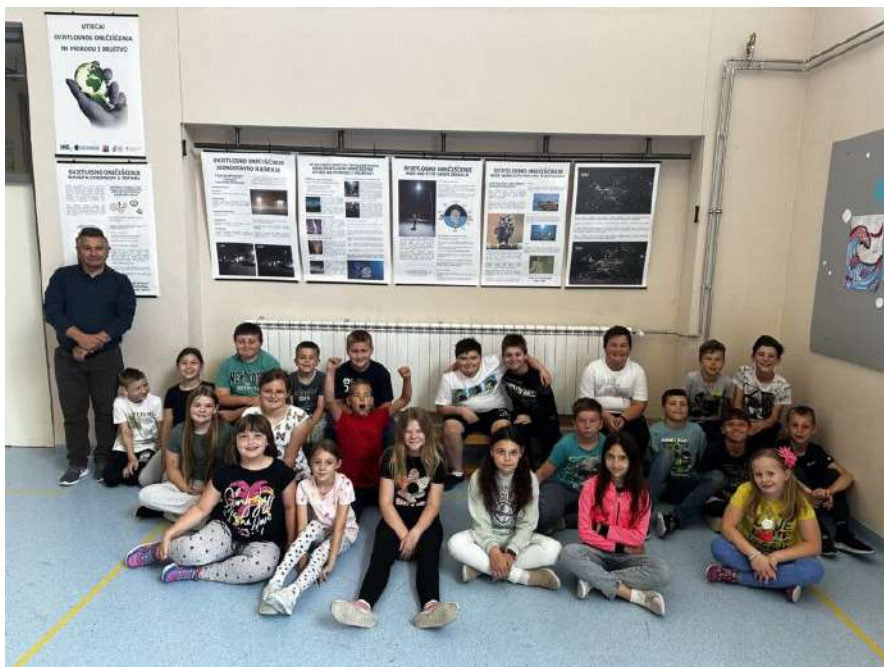
Radionica projekta “Škola astronomije” u Vratišincu

Projekt “Škola astronomije” u OŠ dr. Vinka Žganca Vratišinec provodi se već drugu godinu zaredom, a kao prva ovogodišnja aktivnost organizirano je promatranje Sunca. Nažalost, kako to voli biti u astronomiji, u trenutku kad je postavljen teleskop došlo je do naoblake pa je promatranje Sunca izostalo, ali je teleskop poslužio da se nauči nešto novo. Predsjednik AD Vega Zoran Novak održao je prigodno predavanje o vrstama teleskopa polaznicima školske astronomske grupe te ostalim zainteresiranim učenicima, a bila je to i prilika da se ponovi gradivo iz prirodnih predmeta.

Izložba i posjet zvjezdarnici

Učenici OŠ “dr. Vinko Žganec” Vratišinec u sklopu projekta “Škola astronomije” kojeg sufinancira Općina Vratišinec odradili su još dvije programske aktivnosti. U četvrtak, 25. svibnja u holu škole je postavljena izložba u suradnji sa Hrvatskim astronomskim savezom Utjecaj svjetlosnog onečišćenja na prirodu i društvo”, a istog dana polaznici astronomske grupe su u pratnji nastavnika Mladena Glavine (voditelja astronomske grupe) te ravnateljice škole Maje Lukman Šprajc posjetili zvjezdarnicu u Čakovcu. Promatrao se Mjesec ali i raspravljalo o poznatim zakonitostima svemira pri čemu su učenici pokazali zavidnu razinu znanja. Osim učenika, otvoren krov zvjezdarnice privukao je i nekoliko mještana Savske Vesi pa je predsjednik AD Vega Zoran Novak morao odgovarati na cijeli niz pitanja o planetima i Sunčevom sustavu.

Godišnja nagrada Grada Čakovca Astronomskom društvu "Vega"

Temeljem prijedloga gradonačelnice Grada Čakovca Ljerke Cividini, a odlukom Gradskog vijeća, naše astronomsko društvo dobitnik je godišnje nagrade Grada Čakovca. Nagrada je dodijeljena za višegodišnje aktivno promicanje znanosti i rad s djecom u području znanosti i obrazovanja, a na svečanoj sjednici povodom Dana Grada, nagradu je iz ruku predsjednika Gradskog vijeća Josipa Varge primio predsjednik AD Vega Zoran Novak.

“Zagledaj se u Sunce” – održana završna aktivnost projekta SOL4ALL

Astronomsko društvo VEGA u suradnji s Gradom Čakovcem i Zelenom energetsom zadrugom odradilo je u subotu, 16. lipnja 2023. na Trgu Republike i u zgradi Scheier u Čakovcu završnu aktivnost projekta “SOL4ALL. Ovaj projekt je imao za cilj pružiti građanima uvid u mogućnosti korištenja solarne energije iz Sunca a aktivnosti u Čakovcu uključivale su gledanje Sunca kroz solarni teleskop, demonstraciju mobilnog solarnog sustava te informativna predavanja na temu Sunca i solarne energije.

Dan tehničke kulture u Žabniku

Tradicionalni susret udruga koje okupljaju međimurske tehničare i STEM entuzijaste održan je i ove godine, i to po sedmi puta. Mjesto ovogodišnjeg događanja bilo je kod najsjevernije točke Hrvatske, u naselju Žabnik u općini Sveti Martin na Muri.

Organizirala ga je Zajednica tehničke kulture Međimurske županije koja je omogućila da udruge članice ZTK Međimurske županije predstave svoj rad. Na događanju je Astronomsko društvo Vega izložilo solarni teleskop s namjerom promatranja Sunca, ali nažalost, zbog naoblake, promatranja su izostala. Unatoč tome, pružila se prilika za razmjenu iskustava s ostalim udrugama prisutnima na susretu.

Promatranje Mjeseca

U nedjelju, 23.07. u čakovečkoj zvezdarnici u Savskoj Vesi otvoren je krov, a teleskop je usmjeren prema Mjesecu. Mjesečeva površina i krateri promatrali su se od 20:45h do 21:30h, a kroz teleskop su zavirili i veliki i mali. Promatranje je organizirano u sklopu projekta "Sunce naša zvijezda" koji se provodi od 2015. godine, a u sklopu čega se organiziraju radionice, edukativna predavanja i promatranja noćnog neba i/ili Sunca astronomskim instrumentima. Aktivnosti se provode na području Čakovca s ciljem povećanja zanimanja za astronomiju, a uz podršku Grada Čakovca.

Održan 1. Regionalni susret astronoma Hrvatske i Slovenije “Međimurje – hotel s 1000 zvjezdica”

**1. REGIONALNI SUSRET
ASTRONOMSKIH DRUŠTAVA**

Međimurje

HOTEL S 1000 ZVJEZDICA!

**19. i 20.
08. 2023.**

19.8. ČAKOVEC - TRG REPUBLIKE 9:00 - 11:00
SUNCE - NAŠA ZVIJEZDA:
PROMATRANJE SUNCA TELESKOPIOM

TEHNOLOŠKO-INOVACIJSKI CENTAR MEDIMURJE (TICM) 11:30
SLUŽBENO OTVORENJE MANIFESTACIJE
PANEL RASPRAVA - SVJETLOSNO ONEČIŠĆENJE

ŠTRIGOVA - MADERKIN BREG 21:00
ŠTRIGOVSKA ZVJEZDANA NOĆ:
PLANETARIJ NA OTVORENOM UZ VODSTVO ANTE RADONIĆA
PROMATRANJE TELESKOPIMA
(PONESITE DEKU ILI PODLOGU ZA SJEDENJE)

20.8. MURSKO SREDIŠĆE - ŠETNICA SV. BARBARE 10:00
ASTRO-KAVA I PROMATRANJE SUNCA TELESKOPIOM

Logos: VEGA, TICM, RUDAR, VIDIKOVAČ, MADERKIN BREG, ŠTRIGOVA

Promatranje Perzeida

Vikend prije 1. Regionalnog susreta astronoma "Međimurje – hotel s 1000 zvjezdica" iskoristili smo za posjet Mađerkinom bregu u Općini Štrigova gdje smo postavili teleskop i promatrali planete, a priliku smo iskoristili i za astrofotografiranje. Iako promatranje nije bilo organizirano kao događaj za javnost već za članove udruge, raduje nas što je mnogo slučajnih prolaznika zastalo te zavirilo kroz okular teleskopa. S obzirom da je tog dana bio i vrhunac meteorske kiše Perzeida te odlični uvjeti za promatranje, prilika se nije smjela propustiti, a rezultate pogledajte u nastavku.

Članovi udruge slijepih Međimurske županije u posjetu zvjezdarnici

U utorak, 22. kolovoza čakovečku zvjezdarnicu u Savskoj Vesi posjetili su članovi udruge slijepih Međimurske županije. Za njih je održano prigodno predavanje o Sunčevom sustavu, a oni koji su mogli, zavirili su i kroz teleskop. Predavanje je održano kao dio aktivnosti projekta "Sunce, naša zvijezda", a na pregršt pitanja odgovarao je predsjednik AD "Vega" Zoran Novak. Posjetitelji su otišli obogaćeni novim spoznajama o svemiru koji nas okružuje, a mi se radujemo novom posjetu.

Zabilježen Nishimura C/2023 P1

Promatranje Mjeseca i Saturna u čakovečkoj zvjezdarnici

Iskoristili smo lijepo vrijeme pa zadnje subote u rujnu otvorili krov zvjezdarnice u Savskoj Vesi. S obzirom da je promatranje najavljeno svega nekoliko sati ranije kako bi bili sigurni da će vremenski uvjeti biti povoljni, posjetitelji su dolazili u grupama tijekom cijele večeri, kroz teleskop se promatralo Mjesec i Saturn, a odgovaralo se i na brojna pitanja znatiželjne djece. U pogledu kroz teleskop uživalo je pedesetak ljudi, a promatranje je organizirano u sklopu projekta Sunce – naša zvijezda. Projekt je podržan od strane Grada Čakovca te je najdugovječniji projekt astronomskog društva Vega koji se periodički provodi od 2015.godine.

Škola astronomije u Svetom Martinu na Muri

Školsko igralište Osnovne škole Sveti Martin na Muri u ponedjeljak, 9. listopada ispunilo je stotinjak učenika i njihovih roditelja koji su se okupili kako bi u mraku uživali u pogledu kroz teleskop te usvojili neka nova saznanja o svemiru. Promatranje je organizirano u sklopu projekta "Škola astronomije" koji se provodi već drugu godinu zaredom u Međimurju te prvi puta u Svetom Martinu na Muri, a s ciljem poticanja zanimanja za astronomiju kod mladih te popularizaciju iste među lokalnom zajednicom. Promatranje Mjeseca i Saturna kroz teleskop bila je samo jedna od aktivnosti u sklopu projekta, uoči Svjetskog tjedna svemira (4. do 10. listopada), u školi je postavljena i izložba posvećenu svjetlosnom onečišćenju, a kako bi se educiralo o problemu prekomjerne rasvjete te negativnom utjecaju iste na okoliš, noćno okruženje i zdravlje.

Škola astronomije i u Štrigovi

Projekt "Škola astronomije" stigao je i u Osnovnu školu Štrigova gdje su učenici imali priliku promatrati Sunce, sunčeve pjege i baklje. U okviru projekta predsjednik AD Vega Zoran Novak održao je i predavanje o Suncu. Cilj projekta je da učenici savladavaju osnove rada s teleskopom te dobe osnovna astronomska znanja.

Projekt “Sunce, naša zvijezda” u 3. OŠ Čakovec

U sklopu projekta “Sunce, naša zvijezda” u 3. Osnovnoj školi Čakovec održana su dva predavanja o Suncu te astronomsko promatranje solarnim teleskopom. Predsjednik AD “Vega” Zoran Novak upoznao je učenike 8.a i 8.b razreda sa tajnama naše zvijezde, a kasnije je to isto ponovio za učenike polaznike geografske grupe te dodatne nastave.

Gimnazijalci u zvjezdarnici

Čakovečku zvjezdarnicu u Savskoj Vesi posjetili su učenici Gimnazije Josipa Slavenskog Čakovec. U sklopu projekta “Sunce, naša zvijezda” ugostili su ih članovi astronomskog društva Vega koji su prigodnim predavanjem učenike uputili u osnove snalaženja na nebu, a potom se pristupilo promatranju nebeskih tijela. U okularu teleskopa prvi se našao Saturn i njegovi prsteni, a nakon toga i Jupiter s galilejanskim mjesecima. Učenici su pokazali visoku razinu znanja, a poslužila ih je i sreća pa je bila vidljiva i Jupiterova Velika crvena pjega. Vrijeme je brzo proletjelo, a učenici su obećali da će se vratiti kad bude vidljiv i Mjesec, pa da поближе promotre Zemljin prirodni satelit.

Astrofizičar u OŠ Štrigova

Osnovnu školu Štrigova u sklopu projekta “Škola astronomije” posjetio je astrofizičar dr.sc. Dejan Vinković, član AD “Vega”. Tema predavanja su bili meteori, udari i krateri, pa su učenici mogli saznati više o tim, potencijalno opasnim posjetiteljima iz svemira. Projekt je podržala Općina Štrigova, a navedene aktivnosti organiziraju se s ciljem popularizacije astronomije.

Škola astronomije – Predavanje u OŠ Štrigova

U Osnovnoj školi Štrigova održano je još jedno predavanje u sklopu projekta “Škola astronomije”. Predavanje za učenike osmih razreda na temu “Zemlja i svemir” održao je Miroslav Smolić, potpredsjednik AD “Vega”.

Suradnja s Centrima izvrsnosti u Varaždinu i Koprivnici

Članovi Astronomskog društva „Vega” Čakovec krenuli su sa edukacijskim aktivnostima u Varaždinu i Koprivnici kroz suradnje s lokalnim Centrima izvrsnosti iz astronomije, te s lokalnim astronomskim društvima. U Varaždinu je 4. studenog, u prostorima Centra izvrsnosti iz astronomije, svoje prvo predavanje iz serijala uvoda u astronomiju zainteresiranim varaždinskim srednjoškolcima održao naš član dr.sc. Dejan Vinković . U rad s tim učenicima uključeno je i Astronomsko društvo Varaždin. Istog je dana navečer, na Sajmištu u Koprivnici, praktični tečaj astronomije pod vedrim noćnim nebom lokalnim zainteresiranim srednjoškolcima održao predsjednik udruge Zoran Novak. Tečaj je organiziran u suradnji s Centrom izvrsnosti iz astronomije u Koprivnici, gdje je uključeno i lokalno Astronomsko društvo Koprivnica. Cilj ovakvih suradnji je da AD Vega svojim kapacitetima pomogne lokalnim udrugama u praktičnim tečajevima astronomije i specifičnim astronomskim temama koju su od interesa učenicima. Ovo su aktivnosti koje su idejno začete na 1.Regionalnom susretu astronomskih društava prekograničnog područja Hrvatske i Slovenije, „Međimurje – hotel s 1000 zvjezdica”, a kojeg je AD Vega oraganizirala ljetos u Međimurju.

Izložba u Štrigovi

u sklopu projekta “Škola astronomije” u Osnovnoj školi Štrigova, kroz suradnju sa Hrvatskim astronomskim savezom, postavljena je izložba posvećena svjetlosnom onečišćenju

Promatranje u Vratišincu

U sklopu projekta “Škola astronomije” u Osnovnoj školi dr. Vinka Žganca u Vratišincu organizirano je predavanje o Jupiteru i Saturnu. Nakon predavanja, navedene planete se i promatralo teleskopom, a na pitanja djece (i njihovih roditelja) odgovarao je Zoran Novak, predsjednik AD “Vega”. U školi u Vratišincu djeluje i astronomska grupa pa su učenici pokazali zavidnu razinu znanja o svemiru i nadamo se da će jednog dana pojedini postati članovi AD “Vega”.

Objavljen je prvi broj našeg časopisa

O radioteleskopu LOFAR govorio dr.sc. Vibor Jelić s Instituta Ruđer Bošković

Na koji način astrofizičari s Instituta Ruđer Bošković pomoću radioteleskopa LOFAR istražuju međuzvezdani plin i magnetsko polje Mliječne staze te što su do sada otkrili, zainteresiranoj publici otkrio je večerašnji gost predavač dr.sc. Vibor Jelić na izlaganju održanom u Tehnološko inovacijskom centru Međimurje. Okupljeni su mogli iz prve ruke saznati više o međuzvezdanom plinu koji je oko 10 trilijuna puta rjeđi od zraka kojeg udišemo te o magnetskim poljima i kozmičkom zračenju, ali i na koji način funkcionira radioteleskop LOFAR sa svojim antenama raspoređenim dijem EU (nažalost ne i u Hrvatskoj). Okupljanje zaljubljenika u astronomiju i znanost iskoristili smo i za neslužbenu prvu promociju našeg novog časopisa Vega Horizonti, a jedan primjerak uručili smo i gostu. Predavanje je održano u sklopu projekta "Sunce naša zvijezda" podržanog od strane Grada Čakovca.

U posjetu Astronomskom društvu “Koprivnica”

Astronomsko društvo “Koprivnica” organiziralo je u petak i subotu, 1. i 2. prosinca, završno godišnje druženje članova udruge i prijatelja. Tim povodom, organiziran je cijeli niz aktivnosti poput izložbe zbirke optičkih instrumenata i uređaja kao i prezentacija aktivnosti AD Koprivnica u 2023. i plana za 2024. godinu. Održana je i diskusija o funkcioniranju astronomskih udruga, a navedenom su prisustvovali i članovi AD “Vega”, tajnik udruge Milivoj Kuhar i potpredsjednik udruge Miroslav Smolić. Raduje nas što se suradnja među udrugama sve više intenzivira, kako kroz zajednički rad s mladima tako i kroz druženja članova, te se radujemo novim projektima s kolegama iz Koprivnice.

Godišnja skupština astronomskog društva “Vega”

U subotu, 2. prosinca, održana je redovna godišnja skupština Astronomskog društva Vega. Skupština je održana u multimedijskoj dvorani Tehnološko inovacijskog centra Međimurja, a na dnevnom redu bila su privremena izvješća o radu Udruge u 2023. godini i privremeno financijsko izvješće za istu godinu. Izvješta su podnijeli ih predsjednik udruge Zoran Novak i tajnik udruge Milivoj Kuhar a nakon usvajanja izvješća, usvojen je program rada za 2024. godinu i financijski plan za istu godinu. Na skupštini su donesene i promjene Statuta udruge, a prisustvovalo je ukupno šesnaest članova, od čega se dvoje članova uključilo digitalim putem.

Promocija časopisa Vega Horizonti

U višenamjenskoj dvorani knjižnice "Nikola Zrinski" Čakovec u utorak, 5. prosinca, održana je promocija časopisa "Vega Horizonti", znanstveno edukativnog časopisa astronomskeg društva Vega Čakovec. Prvo izdanje predstavili su predsjednik AD "Vega" Zoran Novak i glavni urednik Dragutin Kliček, a uz osvrt na prvo izdanje, kroz razgovor s okupljenima dotaknulo se raznih tema vezanih uz astronomiju i znanost.

